

Danyél pygamberiň kitaby

Giriş

Danyél pygamberiň kitaby ýahudy halkynyň keseki patyşa tarapyndan sütemlere we yzarlanmalara sezewar edilen döwründe ýazylandyr. Pygamber taryhy wakalary we gören görnüşlerini ulanyp, öz döwürdeşlerine umytdan düşmezligi ündeýär. Ol Hudaýyň zalym patyşany tagtdan syndyryp, Öz halkynyň garaşsyzlygyny dikeltjekdigini aýdýar.

Kitap iki bölümden ybarat. Birinji bölümde Danyél pygamber we onuň sürgün döwründäki dostlary barada gürrüň berilýär. Ol öz dostlary bilen ýeke-täk diri Hudaýa bolan imanlary we tabynlyklary arkaly öz duşmanlaryndan üstün çykýar. Bu wakalar Babyl we Pars şalyklarynyň bolan döwründe bolup geçýär.

Kitabyň ikinji bölümünde Danyél pygamberiň gören görnüşleri beýan edilýär. Pygamber bu görnüşlerde Babyl we beýleki güýçli şalyklarynyň ilki güýçlenip, soňra synjakdygyny, imansyz sütemkärleriň ýok ediljekdigini we Hudaýyň halkynyň üstün çykjakdygyny aňladýan alamatlary görýär. Şeýle-de bu bölümde ahyrzaman baradaky pygamberlikler beýan edilýär. Bu pygamberlikler özboluşlydyr, sebäbi olar islendik döwrüň okyjysyna örän ýakyn, ýagny tizara berjaý boljak pygamberlik ýaly görünýär. Kitabyň esasy pikiri

«Ynsan patyşalygynyň üstünden Beýik Hudaý höküm süřýär»

(5:21)

diýen aýatda jemlenendir. Danyél pygamberiň gören görnüşleriniň hemmesi Hudaýyň hökmürowanlygynyň dünýä şalyklaryndan üstündigini habar berýär.

Mazmuny

Danyél we onuň dostlary 1:1—6:28

Danyéliň gören görnüşleri 7:1—12:13

Dört jandar hakyndaky görnüş 7:1-28

Goç we erkeç hakyndaky görnüş 8:1—9:27

Asmandan inen ilçi 10:1—11:45

Ahyrzaman 12:1-13

1-nji bap

Dört ysraýyl ýigidi Babyl köşgünde

¹ Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň patyşalygynyň üçünji ýylynda Babyl patyşasy Nebukadnesar öz goşuny bilen Iýerusalime hüjüm edip, onuň daş-töweregini gabady. ² Taňry Ýahudanyň patyşasy Ýehoýakymy hem-de Hudaýyň ybadathanasyndaky gap-gaçlaryň bir bölegini onuň golastyna berdi. Nebukadnesar ol zatlary Şingara getirdi. Ol Hudaýyň ybadathanasyndan getirilen gap-gaçlary öz hudaýlarynyň buthanasyndaky gaznasynda goýdy¹.

³ Soňra Nebukadnesar özüniň baş gözegçisi Aşpenaza ysraýyllaryň arasyndan patyşanyň we han-begleriň maşgalasyndan bolan ýigitleriň birnäçesini getirmegi buýurdy. ⁴ Bu ýaş ýigitler bedenleri hiç hili şikessiz, görmegeý, her bir ylymdan baş çykarýan, bilimli, öwrenmäge ukyply we patyşanyň köşgünde hyzmat etmäge mynasyp bolmalydylar. Olara babyllylaryň edebiyaty we dili öwredilmelidi. ⁵ Patyşa öz gündelik köşk saçagyndan olara bir paý nahar we şerap bölüp berdi. Olar üç ýyl okadylyp, üçünji ýylyň ahyrynda patyşanyň huzurynda hyzmat etmäge getirilmelidiler. ⁶ Saýlananlaryň arasynda ýahuda tiresinden Danyél, Hananýa, Mişayyl we Azarýa bardy. ⁷ Baş gözegçi olaryň adyny üýtgetdi. Danyéle Belteşasar, Hananýa Şadrak, Mişayyla Meýşak, Azarýa Abednego diýip at goýdy.

⁸ Danyél özüni haram etmezligi ýüregine düwdi. Şeýdip, ol baş gözegçiden özüniň patyşanyň saçagyndan bölüp berilýän nahardan, şerapdan saklanmagyny haýyş etdi. ⁹ Baş gözegçiniň nazarynda Hudaý Danyéle merhemet we rehim-şepagat berdi. ¹⁰ Baş gözegçi

Danyéle: «Men onuň alyhezretleri patyşadan gorkýaryn. Ol siziň nahar we içgi paýyňyzy bölüp berdi ahyryn. Eger siziň ýüzüňiziň özüňiz bilen deň bolan beýleki ýaş ýigitleriňkiden hordygyny görse, ol janymy jähenneme iberer» diýdi.

¹¹ Soňra Danyél baş gözegçiniň özüniň, Hananýanyň, Mişayylyň we Azarýanyň üstünden goýan sakçysyndan haýyş edip, şeýle diýdi: ¹² «Öz gullaryňy on gün synap göräý. Goý, bize iýmek üçin gök-önümler, içmek üçin bolsa suw berilsin. ¹³ Şundan soň sen biziň ýüzümizi köşk saçagyndan iýýän beýleki ýigitleriň ýüzi bilen deňeşdirip bilersiň we öz gullaryňa näme etmegi isleseň, gözle göwnüň». ¹⁴ Şeýdip, sakçy bu pikir bilen ylalaşyp, olary on gün synap gördi.

¹⁵ On günden soň bu dört ýigit köşk saçagyndan naharlanýanlaryň hemmesinden has görmegeý we daýaw göründiler. ¹⁶ Şeýdip, sakçy olaryň köşk saçagyndan iýmeli naharyny, içmeli şerabyňy özüne alyp galyp, olara diňe gök-önümler berdi.

¹⁷ Hudaý bu dört ýigide edebiyatyň we ylymyň her bir ugruny öwrenmäge bilim bilen ukyp berdi. Danyél her bir görülen düýşi we görnüşleri ýorup bilýärdi. ¹⁸ Patyşanyň olary getirmegi buýran möhleti gelip ýetende, baş gözegçi olary Nebukadnesaryň huzurynda getirdi. ¹⁹ Patyşa olaryň ählisi bilen tanyşdy. Olaryň hemmesiniň içinde Danyél, Hananýa, Mişayyl we Azarýa dagy bilen deňeşdirer ýalysy tapylmady. Şonuň üçin patyşanyň hyzmatyna olar bellendiler. ²⁰ Patyşa her bir ylym ýa-da düşünje bilen baglanyşykly mesele hakda soranda, öz patyşalygyndaky ähli jadygöýlerdir palçylardan olaryň on esse artykdygyny gördi.

²¹ Kureş patyşanyň şalygynyň birinji ýylyna çenli Danyél şol ýerde köşkde hyzmat etdi.

¹1:2 Seret: 2Pat 24:1-4; 2Ýý 36:6-7.